

УДК 336.77.01

Шестопалова О.В.¹

Лащенко А.М.²

¹ ст. в. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-115 ЗНТУ

РОЗВИТОК СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Споживчий кредит впливає на підвищення рівня життя населення. За допомогою кредиту громадяни одержують можливість задовольнити назрілі споживчі потреби до того моменту, коли будуть зроблені відповідні грошові нагромадження.

Надзвичайно важлива роль кредитування населення є у забезпеченні науково-технічного прогресу та обслуговуванні інноваційного процесу.

Особливістю споживчого кредитування є те, що основною гарантією його надання виступають сталі постійні грошові доходи даної фізичної особи-позичальника.

Незважаючи на погіршення економічної ситуації в Україні, обсяги кредитування загалом мали тенденцію до зростання.

Протягом 2007–2017 років відзначається позитивна тенденція щодо зростання обсягів кредитування економіки України, винятком можуть бути лише кризові 2009 та 2015 роки. На відміну від попереднього кризового етапу позитивним чинником у цій ситуації слід вважати не тільки утримання, але й нарощення обсягів кредитування, що є важливим для підтримання реального сектора економіки та споживчого ринку.

Основними споживачами фінансових ресурсів були нефінансові корпорації. На них припадало у 2007 році 61% усіх кредитів, що становило 260 476 млрд. грн. Впродовж 2007–2017 років їх питома вага зросла до 82%, а фактичний розмір – до 812 080 млн. грн.

Згідно з даними НБУ середньозважена ставка за новими споживчими кредитами протягом 2007–2017 років суттєво зросла: в гривні – з 19,6% до 31,5%; в доларах США – з 13,5% до 26,6%; в євро – з 12,8% до 45,1%.

З одного боку, в умовах недостатності доходів населення для забезпечення зростаючих потреб спостерігається збільшення потенційного попиту на додаткові запозичені ресурси, що обумовлює розвиток ринку споживчого кредитування. А з іншого боку, ризики споживчого кредитування набуватимуть критично високих рівнів, що обумовлює необхідність посилення вимог до позичальників, удосконалення механізмів

оцінки їх платоспроможності, підвищення обґрунтованості рішень щодо видачі споживчих кредитів.

Очікувати пожвавлення ринку споживчого кредитування у короткостроковій перспективі не варто. Це пояснюється тим, що для банків споживчі кредити продовжують залишатися найризикованішим напрямом розміщення банківських ресурсів.

За результатами дослідження виявлено низькі темпи розвитку ринку споживчого кредитування в Україні, негативні тенденції щодо структури споживчих кредитів за видами валют, подорожчання споживчих кредитів в розрізі валют.

Майбутній розвиток споживчого кредитування багато в чому залежить насамперед від стабільності валютного курсу, покращення якості активів банківської системи, збільшення ресурсної бази та відновлення довіри населення. Саме тому важливо створити всі необхідні умови задля швидкого фінансового оздоровлення та відродження інвестиційного клімату в країні.

Не менш важливою є проблема низького рівня інформаційної обізнаності населення щодо умов кредитування та низький рівень кваліфікації персоналу банківських установ, які, на жаль, неспроможні надати якісні консультаційні послуги клієнтам. Для вирішення зазначених проблем науковці пропонують різні напрями, серед яких можна відзначити:

- удосконалення механізму здешевлення кредитів;
- удосконалення механізму попередньої перевірки позичальника-фізичної особи;
- проведення навчальних тренінгів для персоналу банківських установ;

В Україні необхідно створювати рейтингові агентства, тому що їхня діяльність буде сприяти зниженню кредитних ризиків банків і підвищувати надійність банківської системи України в цілому.

На жаль, у даний час в Україні відсутня якісна статистична база даних по позичальниках, дотепер не діють кредитні бюро. Українські банки змушені спиратися на власні методики оцінки кредитного ризику, брати на себе всю вагу кредитного ризику.

В Україні на сучасному етапі актуальним стає завдання інтеграції великої кількості методів управління ризиками банківського споживчого кредитування в єдину методологію контролю й обмеження ризиків на консолідованій основі щодо вітчизняних умов і у відповідності зі стандартами Базельського комітету.